
	URZĄD STATYSTYCZNY W POZNANIU		
	Opracowania sygnałowe	Data opracowania: luty 2011	
Kontakt: e-mail: uspoz@stat.gov.pl tel.: 61 2798320; 61 2798325		http://www.stat.gov.pl/poznan	

PRODUKCJA GŁÓWNYCH ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH¹ W WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM W 2010 R.

Na podstawie tzw. wynikowego szacunku produkcji głównych upraw rolnych w 2010 r. plony w województwie wielkopolskim przedstawiają się następująco:

- zbóż ogółem – 36,7 dt z 1 ha (o 8,0% mniej niż w 2009 r.);
- zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi – 35,8 dt z 1 ha (o 8,0% mniej niż przed rokiem);
- rzepaku i rzepiku – 29,1 dt z 1 ha (o 14,9% mniej niż w poprzednim roku);
- ziemniaków – 218 dt z 1ha (o 3,5% mniej niż w 2009 r.);

TABL. 1. PRODUKCJA GŁÓWNYCH ZIEMIOPŁODÓW

ZIEMIOPŁODY	Powierzchnia w tys. ha		Plony z 1 ha w dt		Zbiory w tys. ton	
	2009	2010 ^a	2009	2010	2009	2010
OGÓŁEM						
Zboża.....	1125	1121	39,9	36,7	4489	4111
Zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi.....	1074	1068	38,9	35,8	4182	3822
Kukurydza na ziarno.....	49	51	62,3	56,0	304	286
Rzepak i rzepik.....	124	116	34,2	29,1	423	337
Ziemniaki.....	43	39	226	218	981	850
w tym GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE						
Zboża.....	994	993	38,1	35,0	3781	3470
Zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi.....	959	957	37,3	34,3	3581	3284
Kukurydza na ziarno.....	33	34	60,4	54,2	197	184
Rzepak i rzepik.....	77	66	33,4	28,2	257	188
Ziemniaki.....	42	38	224	214	940	804

^a Dane szacunkowe.

W 2010 r. na kształtowanie się wielkości produkcji roślinnej miały wpływ przede wszystkim:

- na ogół zadawalające warunki agrometeorologiczne w okresie siewów rzepaku ozimego i zbóż ozimych jesienią 2009 r.;
- szybkie i równomierne wschody, które przyczyniły się do tego, że uprawy ozime weszły w okres zimowego spoczynku w stanie ogólnym dobrym;

¹ Informacja zawiera wyniki trzeciego w 2010 r., tzw. wynikowego szacunku plonów i zbiorów upraw rolnych, opracowane na podstawie wyników badań reprezentacyjnych plonów upraw, przeprowadzonych w wylosowanych gospodarstwach indywidualnych, wyników sprawozdawczości z gospodarstw państwowych, spółdzielczych i spółek oraz szacunków rzeczoznawców rolnych. Powierzchnię upraw przyjęto wg szacunku rzeczoznawców gminnych i wojewódzkich oraz na podstawie sprawozdawczości z gospodarstw państwowych, spółdzielczych i spółek.

- mroźna i śnieżna zima utrzymująca się do końca lutego, która nie spowodowała większych strat w uprawach ozimych. Gruba okrywa śnieżna zabezpieczyła rośliny przed wymarzeniem, odnotowano jednak osłabienie plantacji na skutek porażenia pleśnią śniegową;
- dość długo zalegająca okrywa śnieżna, która utrudniła przygotowanie gleby pod zasiewy zbóż jarych. Siewy zbóż jarych rozpoczęto pod koniec III dekady marca, a ich główny okres przypadł na II dekadę kwietnia;
- obfite opady deszczu w kwietniu i maju, które utrudniały prowadzenie prac polowych. Wiosenna wegetacja ruszyła w III dekadzie marca. Ze względu na trudne warunki atmosferyczne odnotowano opóźnienia w stadiach rozwojowych upraw ozimych;
- stosunkowo niskie temperatury w kwietniu, które spowodowały spowolnienie wzrostu kiełkujących upraw jarych;
- utrzymująca się w II połowie maja deszczowa i chłodna pogoda, która sprzyjała rozwojowi wielu chorób grzybowych (mączniaka, septoriozy kłosów i fuzariozy). Miejscami dochodziło do podtopienia pól;
- opady, które utrudniały przeprowadzenie oprysków plantacji porażonych chorobami;
- nagły wzrost temperatur w II dekadzie czerwca, który przyczynił się do porażenia liści zbóż szeregiem chorób grzybowych;
- susza glebowa i bardzo wysokie temperatury w lipcu, które spowodowały przyspieszenie dojrzewania i zasychania nasion;
- zmienna aura w trakcie żniw – częste i intensywne opady deszczu, które powodowały wyleganie zbóż, namakanie ziarna i w wielu rejonach podmoknięcia pól uniemożliwiające wjazd maszyn na pola.

Zboża

Siewy zbóż ozimych jesienią 2009 r. odbywały się w zadawalających warunkach, zarówno pod względem ilości wody w glebie, jak i temperatury. Wschody roślin były szybkie i równomierne. W okresie spoczynku zimowego rośliny weszły w dobrym stanie. Zima była mroźna, ale okrywa śnieżna zabezpieczała rośliny przed wymarzeniem; tylko niektóre plantacje w tym okresie wyszły osłabione na skutek porażenia pleśnią śniegową. Wiosenna wegetacja ruszyła w III dekadzie marca i wówczas rozpoczęto zasilanie zbóż nawozami azotowymi.

Przygotowanie gleby pod zasiewy zbóż jarych było dość trudne ze względu na dość długo zalegającą okrywę śnieżną i związaną z tym dużą wilgotnością gleby lub zastoiskami wodnymi. Zasiewy zbóż jarych rozpoczęto pod koniec III dekady marca, główny okres siewów przypadł na I i II dekadę kwietnia. Niskie temperatury spowodowały powolny wzrost kiełkujących zbóż.

W II i III dekadzie maja na terenach niedotkniętych podtopieniami zboża ozime rozpoczęły kłoszenie, natomiast pod koniec miesiąca obserwowano ich kwitnienie. W tym samym okresie zboża jare wchodziły w fazę strzelania w źdźbło, a pod koniec maja rozpoczęło się ich kłoszenie. Uwilgotnienie wierzchniej warstwy gleby na początku czerwca zabezpieczało potrzeby wodne zbóż, a ciepła i słoneczna pogoda sprzyjała ich wzrostowi i rozwojowi. Pod koniec czerwca obserwowano już niedobory wilgoci w glebie. Chłodne noce sprzyjały rozprzestrzenianiu się chorób kłosów.

Okres nalewania ziarna zbóż ozimych przypadł na czas suszy glebowej i bardzo wysokiej temperatury. Nastąpiło przyspieszenie dojrzewania i zasychania nasion.

Zbiory zbóż rozpoczęły się w I połowie lipca, a zakończyły w końcu sierpnia. Bardzo zmienna aura w trakcie żniw powodowała duże wylegnięcia zbóż i namoknięcia ziarna w kłosach, a także w wielu

rejonach podmoknięcia pól, uniemożliwiając wjazd maszyn do zbioru. Zbierane ziarno było drobne i złej jakości, często porośnięte.

Plony zbóż ogółem oszacowano na 36,7 dt/ha, tj. o 8,0% mniej niż w 2009 roku. Natomiast w stosunku do średniej z lat 2001–2005 wzrost plonów w 2010 r. wyniósł 6,1%. Zbiory zbóż ogółem szacuje się na poziomie 4111,0 tys. ton, tj. o 8,4% niżej niż w 2009 r., ale o 5,7% wyżej w odniesieniu do średniej z lat 2001–2005.

W kraju plony zbóż ogółem szacowano na 32,2 dt/ha, a zbiory na około 27,3 mln ton (odpowiednio o: 7,5% i 8,5% mniej niż przed rokiem).

Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w całym rolnictwie wielkopolskim oceniono na 35,8 dt/ha, tj. o 8,0% mniej niż przed rokiem, ale o 6,2% więcej od średniej z lat 2001–2005.

Zbiory zbóż podstawowych z mieszankami szacuje się na około 3822,1 tys. ton, tj. mniej od uzyskanych w 2009 r. o około 359,6 tys. ton (o 8,6%), w tym zbiory:

- pszenicy – na około 982,0 tys. ton, tj. o 2,9% mniej niż w 2009 r.,
- żyta – około 605,1 tys. ton, tj. o 7,7% mniej niż w roku ubiegłym,
- jęczmienia – na około 606,2 tys. ton, tj. o 9,6% mniej niż przed rokiem,
- owsa – około 114,0 tys. ton, tj. o 3,9% mniej niż w 2009 r.,
- pszenżyta – około 998,8 tys. ton, tj. o 14,7% mniej od uzyskanych w roku ubiegłym,
- mieszanek zbożowych – na około 515,9 tys. ton, tj. o 7,1% mniej od ubiegłorocznych.

W kraju plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi szacuje się na poziomie 31,4 dt/ha, tj. o 7,9 % niższym niż w 2009 r., a zbiory oszacowano na około 25,5 mln ton (o 9,0% mniej).

TABL. 2. POWIERZCHNIA ZASIEWÓW, PLONY I ZBIORY ZBÓŻ				
WYSZCZEGÓLNIENIE	2001–2005 ^a	2009	2010	
	w liczbach bezwzględnych			2009=100
OGÓŁEM				
Powierzchnia ^b w tys. ha....	1123,3	1125,4	1120,6	99,6
Plon z 1 ha w dt.....	34,6	39,9	36,7	92,0
Zbiory w tys. ton	3888,2	4489,1	4111,0	91,6
w tym ZBOŻA PODSTAWOWE Z MIESZANKAMI ZBOŻOWYMI				
Powierzchnia ^b w tys. ha....	1074,3	1074,4	1067,5	99,4
Plon z 1 ha w dt.....	33,7	38,9	35,8	92,0
Zbiory w tys. ton	3619,7	4181,7	3822,1	91,4

a Przeciętne roczne. *b* Za 2010 r. dane szacunkowe.

Według wynikowego szacunku w 2010 r. plony zbóż ozimych z mieszankami zbożowymi w Wielkopolsce kształtowały się na poziomie 37,9 dt/ha i były o 3,0 dt/ha, tj. o 7,3% niższe od uzyskanych w 2009 r.

Zbiory zbóż ozimych, szacowane na około 2711,4 tys. ton, są mniejsze od ubiegłorocznych o 10,1%.

Niekorzystny układ warunków pogodowych niemal przez cały okres wegetacji podstawowych zbóż jarych z mieszankami zbożowymi spowodował, że plonowały one na poziomie 31,6 dt/ha, tj. o 3,0 dt/ha (o 8,7 %) niżej niż przed rokiem.

Zbiory zbóż jarych szacuje się na około 1110,7 tys. ton (o 4,6% mniej niż w 2009 r.).

Zboża intensywne (pszenica, jęczmień, pszenżyto)

Plony zbóż intensywnych oceniono na poziomie 40,8 dt/ha, tj. o 2,9 dt/ha (o 6,6%) niżej od ubiegłorocznych. Zbiory tych zbóż szacuje się na 2587,0 tys. t, tj. o 265,5 tys. t (o 9,3%) mniej od uzyskanych w 2009 r.

Zboża ekstensywne (żyto, owies i mieszanki zbożowe)

Plony zbóż ekstensywnych wyszacowano na poziomie 28,5dt/ha, tj. o 3,0 dt/ha (o 9,5%) niżej od uzyskanych w 2009 r. W przypadku zbiorów ocenia się, że są mniejsze od ubiegłorocznych o 94,1 tys. t (o 7,1%) i wynoszą 1235,1 tys. ton.

TABL. 3. PRODUKCJA ZBÓŻ PODSTAWOWYCH Z MIESZANKAMI ZBOŻOWYMI

ZBOŻA	Powierzchnia w tys. ha		Plony z 1 ha w dt		Zbiory w tys. ton	
	2009	2010 ^a	2009	2010	2009	2010
OGÓŁEM						
OGÓŁEM	1074	1068	38,9	35,8	4182	3822
w tym:						
Pszennica: ozima	189	189	48,5	46,7	915	882
jara	26	30	36,2	33,3	96	100
Żyto	219	227	30,0	26,7	656	605
Jęczmień: ozimy	56	49	44,5	42,5	250	209
jary	112	117	37,5	33,9	420	397
Owies	40	42	29,9	27,2	119	114
Pszenżyto: ozime	258	239	44,0	40,6	1133	970
jare	11	10	34,4	30,0	38	29
Mieszanki zbożowe: ozime	16	13	39,6	36,3	63	46
jare	148	152	33,3	30,8	492	470
w tym GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE						
OGÓŁEM	959	957	37,3	34,3	3581	3284
w tym:						
Pszennica: ozima	146	144	44,8	42,5	654	612
jara	25	29	35,9	33,2	90	97
Żyto	201	213	29,1	26,4	586	564
Jęczmień: ozimy	45	39	42,7	40,6	192	159
jary	100	106	36,5	33,5	367	354
Owies	37	39	29,4	27,2	108	106
Pszenżyto: ozime	232	215	43,1	39,9	1001	857
jare	10	9	33,5	29,8	34	26
Mieszanki zbożowe: ozime	15	12	39,7	36,6	61	44
jare	146	151	33,3	30,8	488	466

^a Dane szacunkowe.

Plony kukurydzy uprawianej na ziarno oceniono na 56,0 dt/ha, tj. o 10,1% mniej niż w roku ubiegłym, a zbiory na około 286,3 tys. ton, tj. o 5,9% mniej niż w 2009 r.

Rzepak i rzepik

Przygotowanie pól pod zasiewy rzepaku ozimego jesienią 2009 r. odbywało się w korzystnych warunkach agrometeorologicznych. Siewy rozpoczęto w III dekadzie sierpnia i zakończono w I dekadzie września. Wschody były szybkie i równomierne. W okres spoczynku rośliny weszły w stanie ogólnym dobrym.

Mroźna i śnieżna zima nie wpłynęła negatywnie na stan plantacji rzepaku ozimego. W marcu stopniowe zanikanie okrywy śnieżnej umożliwiło rozpoczęcie wiosennego zasilania nawozami azotowymi. Kwitnienie rozpoczęło się w III dekadzie kwietnia i trwało do końca II dekady maja. Warunki pogodowe w okresie kwitnienia były niezbyt sprzyjające do oblotów pszczoł i tym samym do zapylania roślin. Okres zawiązywania łuszczyn przypadał na zmienne warunki atmosferyczne, sprzyjające rozwojowi chorób grzybowych łuszczyn.

W I dekadzie lipca koszone rzepak na pokos. Do zbiorów rzepaku przystąpiono na początku III dekady lipca. Ciepłe dni na przemian z opadami deszczu, lokalnie bardzo intensywnymi, utrudniały wykonanie omłotów. Zbiory przeciągnęły się do końca I dekady sierpnia. Zebrane ziarno było drobne i suche.

TABL. 4. PRODUKCJA RZPAKU I RZEPIKU				
WYSZCZEGÓLNIENIE	2001–2005 ^a	2009	2010	
	w liczbach bezwzględnych			2009=100
Powierzchnia ^b w tys. ha	67,3	123,6	115,8	93,7
Plon z 1 ha w dt	26,3	34,2	29,1	85,1
Zbiory w tys. ton	177,0	423,0	337,1	79,7

a Przeciętne roczne. *b* Dane szacunkowe.

Plony rzepaku i rzepiku ogółem w całym rolnictwie Wielkopolski wyszacowano na poziomie 29,1 dt/ha, tj. o 14,9% niższym niż w 2009 r. Niesprzyjające warunki w okresie wegetacji rzepaku jarego wpłynęły niekorzystnie na plonowanie (spadek o 33,1%).

Zbiory rzepaku i rzepiku wyniosły około 337,1 tys. ton i są o 20,3% mniejsze niż w 2009 r.

W kraju plony rzepaku i rzepiku szacuje się na około 27,0 dt/ha, a zbiory na 2,1 mln ton (odpowiednio o: 12,3% i 16,8% mniej od uzyskanych w poprzednim roku).

Ziemniaki

Do sadzenia ziemniaków przystąpiono w III dekadzie kwietnia. Dobre uwilgotnienie gleby przyczyniło się do szybkich i równomiernych wschodów. W drugiej połowie lipca ziemniaki odmian wczesnych i średnio wczesnych zaczęły bardzo szybko zasychać. Wykopywane ziemniaki wczesne były duże, ale część z nich została porażona chorobami grzybowymi. W sierpniu na plantacjach odmian późnych częste deszcze powodowały wtórne zachwaszczenie, ale zarazem sprzyjały przyrostowi bulw. Nadmiar opadów w okresie zbiorów ziemniaków (począwszy od odmian średnio wczesnych do późnych) spowodował, że wykopki były bardzo rozciągnięte w czasie i trwały od września do połowy października. Jakość zbieranych ziemniaków była niezadowolająca ze względu na duże porażenie bulw chorobami grzybowymi, głównie zgnilizną pierścieniową. Dlatego należy spodziewać się dużych strat podczas ich przezimowania. Plony ziemniaków odmian późnych były dość wysokie, ale o małej zawartości skrobi.

TABL. 5. PRODUKCJA ZIEMNIAKÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE	2001–2005 ^a	2009	2010	
	w liczbach bezwzględnych			2009=100
Powierzchnia ^b w tys. ha.....	74,4	43,3	39,0	90,1
Plon z 1 ha w dt.....	195	226	218	96,5
Zbiory w tys. ton.....	1450,6	981,0	849,6	86,6

a Przeciętne roczne. *b* Dane szacunkowe.

W 2010 r. plony ziemniaków uzyskane na poziomie 218 dt/ha były o 3,5% niższe niż przed rokiem, ale kształtowały się o 11,8% powyżej średniej z lat 2001–2005. Szacowana wielkość zbiorów, która wyniosła około 849,6 tys. ton, była o 13,4% mniejsza niż w 2009 r. i o 41,4% mniejsza od średniej z okresu 2001–2005).

Szacuje się, że plony ziemniaków w kraju wyniosły 179 dt/ha i zmniejszyły się w porównaniu z rokiem ubiegłym o 6,3%, natomiast zbiory wyniosły około 8,8 mln ton, a więc były mniejsze o 9,7%.

Siano łąkowe

W 2010 r. okres wegetacji dla użytków zielonych był bardzo zróżnicowany i niezbyt sprzyjający dla wzrostu i prawidłowego rozwoju runi łąkowej oraz pozyskania dobrej jakości siana. W maju nadmierne opady deszczu i dość niskie temperatury spowodowały duże utrudnienia w zbiorze I pokosu siana; zbiory przeciągały się do końca czerwca. Większość rolników zbierała sianokiszonkę. Upalny lipiec spowodował przyhamowanie przyrostu runi łąkowej. Termin zbioru II pokosu był bardzo zróżnicowany, większość rolników zbierała II pokos w sierpniu i we wrześniu. Na większości użytków zielonych zebrano tylko dwa pokosy siana, a III pokos zbierano na tych łąkach, na których I pokos był zebrany jeszcze w maju. Jakość zbieranego siana była niezadowolająca.

Uzyskane plony I pokosu w przeliczeniu na siano były niższe aniżeli przed rokiem, na poziomie 27,4 dt z 1ha wobec 30,2 dt z 1ha w 2009 r. Plony II pokosu oceniono na poziomie 19,6 dt z 1ha, tj. o 7,1% niżej od ubiegłorocznych. Trzeci pokos wyniósł 9,1 dt z 1ha wobec 9,5 dt z 1ha w 2009 r.